

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravnilstvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 175.

V Ljubljani, v četrtek 2. avgusta 1894.

Letnik XXII.

Vabilo na naročbo.

S 1. avgustom pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravištvo „Slovenca“.

Prvi češko-slovanski katoliški shod.

Iz Brna 30. julija.

(Dalje.)

V imenu Hrvatov je pozdravil shod kanonik Jagatić iz Sarajeva, poudarjajoč, da so z Morave uprav mej njegov narod prišli učenci sv. Metoda in da zato posebna vez ljubezni veže Hrvate z Moravo in s češkim ljudstvom sploh. Zato najiskreneje pozdravlja 1. češki katoliški shod.

V imenu odbora kat. političnega društva za Kranjsko in v imenu izvršujočega odseka izpregovorili nato dr. Krek in v češkem jeziku omenja, da ima temveč pravice pozdravljati češki kat. shod, ker je njegov slovenski narod mej vsemi Slovani

prvi imel svoj kat. shod. Pri tem shodu so obljubili verni Slovenci, da se nočejo bojevati pod nobenim praporom, na katerem bi ne bilo križa in da nočejo slušati nobenega poziva, od kogarkoli in s kakeršnimi koli besedami, če se ne vrši v Kristusovem imenu. Ta obljuba rodi že lepe sadove. Slovenci in vsi katoliški Slovani pa pri tem trdno zapujejo v kulturno silo Slovanstva, kateri prerokuje sam sv. Oče sijajno bodočnost. A ta kulturna sila ne more biti druga, nego tista, katero sta prinesla mej Slovane sv. brata Ciril in Metod, ne more biti druga, nego iz prave vere izvirajoče mišljenje. Bog daj, da bi ta češko-slov. shod pripomogel, da bi se čim bolj zblížala doba, ko se pokaže v veri zjedinjeno Slovanstvo kot katoliška kulturna sila v blagor nam in človeštvu.

Pozdravila sta shod tudi dva kmeta: Hanak in Slovák v svojih narodnih nošah. Slovak je spregovoril samo te-le besede: „Katoličani ne bojte se! Mi Slováci se ne vdamo!“, a bilo je dovolj, da je cela kopa žalostnih spominov oživila v našem spominu, da pa je tudi vesela nadeja boljših časov nam napolnila dušo.

Prvi slavnostni govornik grof Vojteh Schönborn je v lepi, zbrani češčini odgovarjal vprašanju „zakaj smo prišli na katoliški shod?“ — Mnogo zla vidimo v naših časih: socijalni red je razrušen; v politiki je vse zmedeno, ne samo na Češkem, marveč tudi na Moravi. Samo jedna pomoč je: Jezus Kristus. V njegovem imenu se moramo zato zbirati, organizovati, da prekvasi vse javno življenje katoliška ideja. Zato so potrebni kat. shodi. Razgovarjati se moramo o vseh potrebah našega javnega življenja, vzlasti pa o katoliškem vseučilišču, o katoliški vzgoji otrok doma in v šoli,

o socijalni preosnovi na krščanskem temelju i. t. d. Druži nas ljubezen. Saj se že to vidi iz tega, ker ste mene Nemca pozvali semkaj in me tako prijazno vsprejeli. Delajmo in vzlasti v delovanju se ne dajmo osramotiti od tistih, ki ne hodijo na katoliške shode. Na priprošnjo naših čeških patronov si tako gotovo izbojujemo zmago.

Govornik je zaslužil obilno pohvalo, s katero so mu skazovali navzoči svojo hvaležnost.

Govor učenega češkega slovstvenega kritika č. g. Fr. Pohunka iz Prage je nato obravnaval vprašanje „o verski šoli“.

To vprašanje je kulturno, a sedaj se dela iz njega po krivici politično. Prvo pravico in dolžnost do vzgoje imajo stariši; te pravice jim nobeden ne more vzeti. Dolžni so pa vzgajati svoje otroke v duhu narodnem, katerega udje so in v duhu svoje vere.

Šola samo pomaga starišem in zato je tudi njena dolžnost, da je narodna in verska. Češko dete siliti v nemške šole je nepedagogično; naravnost greh je, če se že otroci love, da bi se s tem politično škodilo drugemu narodu. Stariše sili vest, da morajo zahtevati šole, v katerih dobé otroci pravo vzgojo. Šola je za otroke in ne narobe. Prisposobiti se jim mora po mišljenju narodnem in verskem in po njihovi individualnosti. To zahteva zdrava pedagogika, a zato se ne sme gojiti izključni nacionalizem.

Učiti se mora človek ljubiti svojo domovino, a pri tem ne sme sovražiti druge in ne pozabiti večne.

Petnajst stoletij je cerkev skoraj sama vzgajala narode. Mati je šolam, vzlasti ljudskim. Prvo uči-

LISTEK

Na Porcijunkulo.

Kakor otrok, tako se je veselila stara Mavrinka na ljubljansko Porcijunkulo. Govorilo se je tudi, da bode znižana vožnja po železnici, in Mavrinka se je veselila, da bode zopet videla belo Ljubljano v drugič v svojem življenju.

Prvikrat je bila v Ljubljani pred petnajstimi leti. Bivala je tu dva dni, in še vé ne, kakošna je Ljubljana. Prosim vas — kako bi jo pa tudi poznala, bilo je tedaj, ko je na kmetskem vozu spremlila sem moža, ki se je povozil doma. Ni se ozirala ni na levo, ni na desno, da še vedela ni, da se peljejo po mestu, saj je v enomer jokala. In vedela pa tudi zakaj. Prvi dan je moža sem pripeljala v bolnišnico, drugi dan je pa umrl. Tako je tedaj prišla sem v stolno mesto.

Toda danes bode pot veselejša; pogledala bode vse mesto, da bode saj vedela, kako izgleda središče slovenske zemlje. Ondi ima sina pri vojaki, jedinega sina. Kmalu bode pri njem, pri Tinčku v vojašnici, na to bodeta pa hodila po mestu. Tinček tu pozna vsak kot, saj je vže dve leti pri topničarjih; povsodi bode vodil mater, vse ji bode pokazal, cerkve, grad, novo cerkev Jezusovega srca, hranilnico, deželno gledalico, muzej, Vodnikov spomenik itd., kdo vé, bode li videla starka vse to še jednokrat v

življenju. Ljubljana je od njih samo pet milj oddaljena, in da bi bila še bližje, je vendar za siromaka daleč, če nema tu česa opraviti. Vožnja sem stane samo jeden goldinar, toda za revo Mavrinko je goldinar mnogo denarja. Toda na Porcijunkulo se je vendar veselila. Spala ni vso noč, vstala je zgodaj in se odpeljala po železnici ob sedmih proti stolnemu mestu. V vozu, kjer se je vse trlo božjepotnikov, ni o drugem govorila, kakor o Ljubljani in o svojem sinu, kateremu je že pred tednom dnij poslala list, naj ji pride naproti na kolodvor.

In ko vlak pridrdra na ljubljanski kolodvor, stale so tu ogromne tolpe čakajočega ljudstva; znanci iskali so znancev, samo Mavrinka se med nosilce, izvoščake in prišlece zaman ozira po sinu ali kakem znanecu, ki je ž njo dospel. Ozirala se je na vse strani, stalo je tu dosti vojakov, ki so prišli čakati znance svoje, vse je pregledala Mavrinka, a med njimi ni bil Tinček.

In vendar mu je pisala. Morda je zamudil, in čakala je, da je postalo na kolodvoru vse prazno. Morda celo ni mogel priti.

„Prosim, gospod, kodi pa pridem v topničarsko vojašnico ali „rudečo kosarno?“

„Kodi? — pojdite, mati, naravnost po Dunajski cesti, na konci pa zopet vprašajte, kam pelje cesta. Povedal bi vam lahko, toda vi bi zašla. Idite le dalje, kakor sem rekel.“

„Je li daleč tija?“

„Nu, skoro pol ure.“

Zvonilo je poludne, ko Mavrinka koraka s kolodvora. Ozirala se je na levo in desno, kakor v obče kmetski ljudje, prišedši v Ljubljano.

Ta človek je imel prav. Več nego pol ure potrebovala je Mavrinka, predno je dospela do topničarske vojašnice v Trnovem. Pred vhodom je stala tolpa kmetskih ljudi, in vsak je imel kaj v roki, vsak je tudi imel prijatelja ali znanca. Z božje poti se prinaša — odpustek, hote pak vojaki v Ljubljani vedeti, da je tu božja pot, prinesiti se jim mora česa z doma za spomin.

„Hočeti tudi videti sina, mati?“ vpraša Marinko neki kmečki oče.

„Da, služi pri topničarjih. Revež ima oskrbeti dvoje konj.“

„Jaz imam tudi sina tu — čakam vže tri ure.“

„Ni v vojašnici?“

„Da, saj je gledal z okna, ali gori ne smemo, še le ob štirih.“

Ko ura odbije štiri, gre Marinka z drugimi v vojašnico in povprašuje, pri kateri bateriji služi Tinček. Pošiljajo jo od vrat do vrat, nahodila se je po teh hodnikih in stopnicah, da jo že boli glava. Konč najde izbo in tu zve tožno novico. Tam le v kotu stoji njega postelj, toda dva dni in dve noči je že prazna. Tinčetova postelj je zdaj v bolnišnici. Prei-včeranjim — tako ji pripovedujejo vojaki — je koptnil konj Tinčeta na prsi, kri se mu je ulila iz ust, zgrudil se je in več ni spregovoril. Pokovni zdravnik velel ga je takoj odnesti v bolnišnico.

teljišče je vstanovil sl. Janez dela Salle 100 let prej, nego države. Novodobna šola trdi, da ne ve, kaj je človekov namen in da tega ne potrebuje vedeti. Voditi hoče in ne ve kam. Ali ni to nesmisel?

Vse to dckazuje, da mora biti šola verska. Vera mora biti podlaga vsemu življenju učiteljev in učencev. A to je le mogoče, če je konfesionalna. Neumno je sestavljati neka skupna verska načela, ki so brez sile, ker so vzrastla po sami abstrakciji.

Protestant Gärtner je zahteval v imenu pedagogike konfes. šolo, češ da pedagogika nasprotuje brezverskim šolam, in ne samo bogoslovje in cerkev, ker se more le v verskih šolah doseči edinstvena vzgoja. Ta pa je prvo načelo pedagogično.

Bog je svetloba, čim bolj se mu zbliža naša mladina, tembolj bo tudi ona razsvetljena na umu in sreč.

Ljubezen do cerkve in do češke domovine, je posebno lepo odsevala iz tega govora, in brez dvojbe navdušila vse zbrane.

Prvi shod se je nato završil. Pozdravov pismenih in brzojavnih je prišlo jako mnogo; mej njimi prelepo pismo našega mil. ljubljanskega kneza in škofa, brzojavka dr. Papeža v imenu kat. polit. društva, kan. Kluna in dr. Gregoriča v imenu kat. polit. društva, gorenjsk. slov. kat. društva, kneza Lobkovic, Sylve Tarouke in mnogo drugih. Vzlasti Würthshofen je pri ti priliki pokazal, da tam vlada mej raznimi narodnostmi v katoliškem duhu lepa jedinstvo. Pozdravili so namreč shod tam bivajoči Poljaci, Lahji, Francozi, Egipčani in Američani.

Včeraj se je sicer govorilo, da bodo socijalni demokratje napadli zbrane vdeležence; sklicali so sicer res sami ob 7. zvečer velik shod, koder so govorili, sklepali o splošni volilni pravici, a hudega ni bilo nič. Zanimivo je tudi to, da je kot zastopnik vlade prišel k shodu — navaden komisar. Duh vladen se pri tem jasno kaže in to obeta zavednim katoliškim Čehom še mnogo dela.

Mladočeške „Lidove Noviny“ zabavljajo grozno čez katoliški shod. Katoličani naj bi se po njih mislih vojskovali zoper Nemce, ako se že boriti hočejo z liberalci. Moravsko ljudstvo je nedolžno, toraj ni liberalno. Po tem takem niso „L. N.“ liberalen list, akopram so popolnoma enake „Slov. Narodu“, kar zadeva blatenja duhovščine. „M. Or.“ glasilu narodne stranke, ni črhnila o shodu niti črkice, seveda popolnoma dosledno, ker se ni do sedaj niti eden naroden poslanec shoda udeležil in se ga tudi ne bo. Ker nisi niti mrzel, niti gorak... Odkritosrčnost „L. N.“ je v tem oziru boljša. Katoliški shod imenujejo shod farizejev, udeleženci so večinoma duhovniki, kojim se na obrazih bere, da se jim slabo ne godi. Tudi ne dopada temu prelepemu listu i to, da vihrajo raz „besednihi domu“, kjer se shod vrši, zastave,

v sredi papeževa, na desni cesarska, na levi pa češka, češ duhovščini je potemtakem blezu narod zadnja stvar. Zoper shod naperili so „L. N.“ tudi to, da je bil k policiji poklican njih vrednik Cermak, tam se mu je reklo, da bo on odgovoren za vse demonstracije, ki bi se napravile shodu. Lidovci so namreč nameravali udeležence že na kolodvoru po „svojem“ načinu pozdraviti, in potem tudi pri slavnostnih shodih vmes posezati. Stari duhovniki jim dopadajo, češ da že obrazi razodevajo, kako so miroljubni, polni ljubezni, mladi duhovniki so pa srboriti in mnogo jih je posvetnjakov. Lepe poklone za celo duhovščino. V takem smislu se zabavlja naprej, — v jasno znamenje, da je bil shod potreben, da se vojska na Moravskem prav za prav še le pričenja.

Jutri prideta, kakor se govori, nadškof olomuški dr. Kohn in budjejeviški škof dr. Riha. Kraljevegraški škof Brynych je obolel, prihod mu je toraj nemogoč, ker udeleženci shoda zelo obžalujejo.

Kot govorniki pri odsekih in shodih so nastopili med drugimi: kršč. socijalni pisatelj R. Vrba, prvi kršč. socijalog češki delavec Zizka iz Prage, vrli agitator za razširjanje kršč. socijalizma, dr. Weber odvetnik iz Uh. Broda, P. Vl. Stastny, pesnik in pisatelj, dekan Kosmák, po svojih slikah iz življenja skoraj najbolj znana oseba na Moravskem, župnik Hlavinka govornik in pisatelj, iz Prage še dr. Horský predsednik društva „Vlast“ in dr. Vondruška predsednik dijaškega vseučilišnega društva „Arnošt z Pardubic“. Že ta navedena imena kažejo, kako je katoliška stranka nenarodna, in posebno duhovniki. Mnogo imamo teh mož, ki so se že borili za narodne te pravice ter delovali na slovstvenem polju, ko še sedanji zabavljanci niso niti razumeli idej „Nar. Listov“, katere sedaj s tako mrzlično gorečnostjo razširjajo.

Socijalni odsek češko-slov. kat. shoda.

Brno, dne 31. julija.

Ob 10. danes se je pričelo v veliki dvorani čitalnišnega doma posvetovanje o socijalnem vprašanju. Predsedoval je dr. Jos. Burian, višegrajski kanonik iz Prage. — O delavskem vprašanju je poročal sloveči socijolog č. g. Rudolf Vrba.

Humanizem je vzlasti v 16. stoletju z latinskimi in grškimi spisi spravlil v posebno veljavo tudi rimsko pravo in njegova načela o neomejenem lastništvu, češ da lastnik za stvar, ki je njegova, ni v nobenem oziru nikomur odgovoren. Reformatorji in protestantje so se brž poprijeli tega. V tem času je tudi Baco Verulamski opozoril svet na prirodne pojave in pozval, naj se preiskujejo. Zgodilo se je to; s tem se je pa človeški duh odvrnil od človeka, ki je po Božji podobi za Boga ustvarjen in obrnil se k naravi, išoč v nji po največ — bogastva. Družba je tako postala podobna poganski rimski. Za bogato obloženo mizo sedé nekateri; drugi čemé pred vrati stradajoč in prezebajoč.

To nesorazmerje je rodilo socijalno vprašanje. Katoličanom pomenja to vprašanje, da se zopet začnemo zavedati svojega človeškega dostojanstva in da se povrne pozornost za človeka razdejani družbi.

Neomejeno lastništvo je vladalo rimsko državo. Malo bogatinov in nebrojno sužnjev, ki so delali bogatinom v razkošje in zabavo. I pri nas se je prav to razvilo. Kapitalu služi nebrojno ubogih delavcev. Proletariat je vdinjan vladarjem sveta, denarnim mogotcem. Naši finančni ministri a la Plener se poklanjajo najpreje Rotšildu.

Kapital si je osvojil vsa javna prometna podjetja: železnice, paroplovbe. Dosluživši stari vojak dela tam za 25—30 gld. na mesec; akcijonarji vlečejo tisočake.

Kapital si je osvojil dalje rudnike, koder često neusmiljeno dere uboge bele sužnje.

Osvojil si je države, ki mu morajo plačevati ogromne obresti. Banke dajejo samo bogatinom ceno posojilo in jim pomagajo v kupčijah. Na borzi se določuje cena kmečkim izdelkom. Češka sladkovar-niška industrija je odvisna od milosti dunajskih židovskih bank. Češki delavci služijo tujemu kapitalu.

Proizvaja se preveč; pri tem jeden stroji nadomestuje stotine človeških rok; delavcev je vedno več; plača se jim vedno zmanjšuje in še jih je obilo često brez dela. Vsak tovarnik išče kupcev; da dobi tem več dobička, veže se z drugimi v kartele.

V pomoč proti vsem tem zlom vlada sedaj dvojno gibanje: katoliško in socijalno - demokratiško. Katoličani zahtevamo, naj se vsa družba zopet preosnuje po krščanskih načelih. Lastništvo in delo sta že po natori združena; ne smeta toraj stati v boju mej seboj. Toda lastnik ima tudi svoje pravice in dolžnosti. Da se boj mej lastništvom in delom odstrani, treba je, da si vzamemo za vzgled srednjeveške cehe. Mi zahtevamo toraj zadrugo vseh proizvajateljev, da se reši družba umazane konkurencije in da se delavcem da gotovo, človeka vredno stališče.

Pred vsem pa trdimo, da je socijalno vprašanje npravno in da brez npravnega zboljšanja v družbi ni mogoč obrat na boljše. Vera, ki jedina more biti npravnosti temelj, tedaj ni zasebna stvar, kakor trde socijalni demokratje, ki hočejo drugače nego s krščanstvom rešiti družbo.

Nedavno je liberalni poslanec Sokol dejal pri shodu v Hoenu: „Pameten človek izhaja lahko tudi brez vere.“ To je načelo socijalistično. Za nas pa je vera javna in sicer mej vsemi javnimi stvarmi prva.

Duhovništvo, ki oznanja vero in npravnost, je torej najpreje poklicano, da se udeležuje pri socijalni preosnovi. Socijalisti in liberalci v obče bi pa radi duhovnikom ostavili samo stare ženske.

Nam je mar ljudstvo, nam so mar tudi socijalni demokratje. V „Narodnih Listih“ sem bral nedavno, da pridejo v Brno h katoliškemu shodu tudi Windischgrätzovi dragonci, da pobijejo češki narod. Kakor se vidi, ni nikogar v uniformi mej nami. Mi

„Ali je odtodi daleč do bolnišnice?“
„Ne. Vprašajte, kodi se pride na Dunajsko cesto, kje je tista velika rumena hiša.“

Marinka odide. Popolnem je pozabila, da je prišla v Ljubljano na Porcijunkulo. Po mnogih ovin-kih dospeje na Dunajsko cesto. Tu stoji velika ru-mena hiša. Nekoliko vojakov sedi pred vratmi na klopi in kade.

„Prosim, je-li tu vojaška bolnišnica?“
„Da!“

„Tu imam sina, imenuje se Tine Mavrin in je kanonir...“

„Leži v številki dve.“

„Bada bi ga videla.“

„Jutri popoldne ob dveh.“

„Njega mati sem, prišla sem daleč —“

Radi verjamemo, mati, toda dovoljeni čas je že minul, in notri ne smemo nikogar pustiti.“

Potrta je odhajala Mavrinka, in vedela ni, kam gre in čemu. Do večera se je potika po ljubljanskih ulicah. Ko bi saj srečala, kacega znanca, da bi se mogla pogovoriti z njim, mu potožiti. Vse krog nje je tuje, neznano. Noč je prebila pred frančiškansko cerkvijo, kjer je stalo polno kramarskih kolib in dru-zih prodajalcev.

Drugi dan še predpoludnem sede Mavrinka pred vojaško bolnišnico na tleh in rosne nje oči tekajo preko oken rumene hiše, toda žive duše ni k oknu.

Ura odbije dve. Mavrinka hiti k durim.

„Čakam tu vže od včeraj, mudi se mi,“ — in gre prva v bolnišnico.

„Povedite mi, kje je številka dve!“ poprosi ne-cega vojaka na hodniku.

„Koga pa iščete?“

„Sina!“

„Ime?“ — Pové.

„Ta ni več ondu.“

„Saj so mi včeraj rekli, da je...“

„Včeraj je bil ondi, danes zjutraj tudi, toda do-poludne je umrl.“

„In kje pa je?“

„Tam, kjer se spravljajo mrlič.“

In tedaj je Mavrinka še-le našla svojega sina, žal da mrtvega. Jokala je dolgo ob drugem ji mrliču. Potem pa se je Mavrinka opotekala proti frančiškanski cerkvi; na stotine in stotine ljudij vse okola nje, vsak je vedel, zakaj je tu, kam gre, kedaj pojde domov, samo Mavrinka ni vedela ničesar. Tako tožne božje poti, tako usodne Porcijunkule, kakor nje sin in ona pač ni imel nihče med temi stotinami in stotinami ljudij, ki so se kot mravlje gnetli pred mostom.

A. S.

O račji kugi.

(V izvestju c. kr. nižje gimnazije priobčil prof. Hubad).
(Konec.)

Bakterija, ki proizvaja račjo kugo, je gotova vrsta samo z drobnogledom vidnih razcepnih gliv. V premeru ima 0.0007 mm (0.7 μ). Na videz je

negibljava. Na rakovi sluznici se bohotno razploja in zareja v kri prehajajoče tvarine, ki proizvaja vnetje in druge iz tega sledeče bolezenske pojave. Podobna je glivica povsem bakteriji Staphylococcus pyogenes aureus, kateri se nahaja v vseh gnojnih ranah, turih itd., le po barvi se nekoliko loči, ker je nekako zelenkasto-rumeno barvan. Dosledno bi ga smeli imenovati „Staphylococcus pyogenes viridiflavus“.

Rak ljubi posebno stoječe ali le počasno tekoče vode, kjer gnijejo raznovrstni živalski ali rastlinski ostanki. Tako voda je vsa napolnjena z raznovrst-nimi bakterijami. V posebno veliki množini pak se nahajajo bakterije, ako leži v vodi kaka gnijoča mrhovina — rakova najljubša hrana. Na ta način dobiva rak bodi si z dihanjem, bodi si s hrano obilo osodopolnih glivic v se, ki ga v kratkem času ugonobijo.

Račja kuga razsaja najhujše v vročem poletju, veliko manjša je nevarnost spomladi in jeseni, do-čim po zimi popolnoma preneha. Toda tudi huda zima kličnih zrnice bakterijenih do dobra ne uniči in gorsko pomladno solnce jih zopet probudi. Vsa ta raziskavanja, če tudi sama ob sebi za vednost jako zanimiva, zadobijo praktično vrednost še le te-daj, če se nam posreči pogubonosnega kužljivega ugo-nobiti. Sovražnika je treba najpoprej dobro poznati, potem še le je mogoče, njega z vspehom napasti ter ga ugonobiti. Ni sicer posebno težko najti take tvarine, ki bi glivico samo v steklenici končala, ve-

duhovniki pa smo vzrastli v revščini in poznamo potrebe ljudstva; hočemo mu tudi pomagati, kolikor moremo.

Te misli je razvijal učeni g. poročevalec in potem je predlagal njim primerne resolucije, ki so bile vse vsprejete.

O obrtnem vprašanju je govoril pozlatar gosp. V. Zizka. Pokazal je, kako mali obrtnik od dne do dne bolj propada in v rešitev njegovo je tudi on predlagal avtonomne zadrage, ki naj bi same vsprejemale usposobljene ude v svoj stan. Država hoče rešiti obrtnike nekako tako, da bi jih, kolikor je mogoče, naučila umetnega izdelovanja. Zato ustanovlja obrtne šole. Gotovo je, da umetnost ni možna, koder se izdeluje s stroji. Izdelki v tovarnah se ne morejo primerjati z izdelki z rokami; stroj dela za trgovce, mali obrtnik za potrebo. Delo ima svojo pravo veljavo ohranjeno pri obrtnikih. A sedaj je delo, ki teži samo po sebi po vednem spopolnovanju, nekako uničeno. Na dan sili sleparija in umazana konkurenca. Toda obrtne šole same ne morejo pomagati, ako se razmerje mej trgovcem in obrtnikom ne vred. Oba morata imeti svoj poseben delokrog.

V ta namen je predlagal poročevalec več resolucij, ki so jih z malo izpremembo gospoda Vrbe vsprejeli.

Potem se je oglasil še č. g. jezuit Badeni in je pozivljaval navzoče, naj hodijo k socijalističnim shodom, koder naj javno povedo, kaj hočemo kato-toličani. Po teh shodih je najmanj polovica dobrih. Ti se seveda kmalu pokvarijo; zato je pa treba iti mej nje. Socijalisti sami radi poslušajo. Na Francoskem hodijo mej socijaliste duhovniki in zmagujejo. V Krakovem smo nedavno sklicali krščansko-socijalni shod. Bila je tam skoraj polovica tudi socijalnih demokratov. Razgovarjali smo se tam in disputovali, da je bilo veselje. — Sv. Ignacija dan je umestno, da vas pozivljem k boju za sveto stvar.

O kmečkem vprašanju je poročal č. g. Timotej Nitč. Poudarjal je vzlasti vzroke kmečkega propada. Nesorazmerje mej dohodki od polja in od denarja je v prvi vrsti temu vzrok; potem: dedno pravo, terminove igre na žitni borzi, oderuštvo, državno zanemarjanje, pravde, zakon o domovinski pravici, slabe in previsoko cenjenje posestev.

Tudi tega poročevalca primerne resolucije so se vsprejele.

Volilna reforma.

III.

Proti načelu zastopništva interesov govore pa tudi čudne naše narodnostne razmere. Schmerling in njegovi pomagači so hoteli, da v Avstriji tostran Litave na večne čase vladajo Nemci, onostran Litave pa Mažari, in načelo velja še danes posebno na Ogerskem. In če to načelo ni z besedami izraženo v ustavi, izvršuje se dejanski pri volitvah s pijačo, silo, pretepi in celo poboji — da velika manjšina Ma-

žarjev vlada nad večino Slovanov, Rumunov in Nemcev. In pri nas v Avstriji ni mnogo bolj: pogledjmo le na Primorsko in v Istro, kjer se cesarju in državi udani slovanski rod mora boriti z vsemi močmi za svoje ustavne pravice proti oholim italijanašem ter njihovemu tajnim in javnim zaveznikom. Kako je na Koroškem, Štajerskem, o tem so slovenski listi napisali že skladanice zvezkov. A ta politika, ki zastopa interese manjšine prebivalstva proti večini iz vzrokov, o katerih nočemo in ne smemo na tem mestu razpravljati, je vzrok vednih preprirov v Avstriji, neplodnega delovanja v državnem in vseh deželnih zborih, izvzemši solnograški, gorenje in deloma nižje avstrijski, vzrok pa tudi državne onemoglosti nasproti vnanjim državam in žalostnemu pogledu v bodočnost. Schmerling sicer ni izrazil v ustavi tega namena, toda vleče se kot rudeča nit v vsem ustavnem ustroju. Posebno se to kaže v številu poslancev, ki so določeni za slovansko prebivalstvo v kmečki skupini nasproti nemškim in ponemčenim mestom. Tako na primeru voli na Štajerskem v kmečki skupini 130.000 dočim na Solnograškem 30.000, na Češkem 60.000, v Galiciji 98.000 itd. Na Koroškem so volilni okraji tako razdeljeni, da pri volitvah v državni zbor Slovenci morajo propasti, dasi štejejo tretjino prebivalstva. To zastarelo krivico so slovenski poslanci v državnem zboru že opetovano grajali, a doslej brez uspeha, kajti niti Taafejeva niti Hohenwartova volilna reforma se ne ozira na te opravičene pritožbe. Vsak avstrijski državnik bi moral v prvi vrsti skrbeti, da odstrani državno telo razjedajoči strup pristranske narodne politike, varovati posebnosti posameznih narodov ter sneti zastavo, ki vihra tu in tam na zbirališčih z napisom na jedni strani „mažarski interesi“, na drugi „nemški interesi“.

Kako lahko bi bil Schmerling zadel pravo, ko bi bil v duhu oktoberskega diploma ustvaril državni zbor ter deželnim zborom dal volilni red, primeren posameznim kronovinam. S tem bi bil zabranil divje prepire v javnem življenju, ublažil nasprotja med narodi ter ugledil pot naravnemu razvoju v državi. Preprečil bi bil morda celo dualizem, ki gotovo ni v prospeh skupne države.

Nikar si ne prikrivajmo dejstva, da se širi demokratski duh od zahoda do vzhoda in da je tudi v Avstriji pridobil si trdna in ugodna tla. Čas se bliža, ko si bedeta stala v državi kot faktorja nasproti le vladar in ljudstvo v najširšem pomenu besede. Naloga modrih državnikov torej je, da na jedni strani varujejo in branijo vse potrebne pravice in oblast vladarjevo, na drugi strani pa dovolijo ljudstvu naravno in primerno pravico, da varuje svoje koristi.

To je jedino sredstvo sedaj, s katerim je mogoče v Evropi še ohraniti monarhistično načelo in družabni red. S tem sredstvom je mogoče preprečiti krtovo delo liberalizma in nihilizma, katera skušata vladarjem vzeti zadnjo oblast, zlorabljata ustavne

da te rastline, oziroma v njih se nahajača kemična spojina vpliva razkuževalno na vodo ter uniči račjega kužljivca. Premnogo poskusov ni imelo nobenega uspeha ali pa — prehudega, z bakterijami namreč so poginile tudi živali. Izmed 52 v to svrhu nabranih rastlin je bila le jedna, katera je šesti dan pogubonosno vplivala na račjega kužljivca, dočim so košarji ostali čvrsti in zdravi. Dotična rastlina je „močvirsko osladje“ (*Spiraea Ulmaria*), ki ima v sebi salicil-aldehid. Izpod Vrašice izvira potok, ki ima še dandanes mnogo rakov v sebi in v resnici raste ob potoku obilo močvirskega osladja, katero pokončuje kužilo, prišedše vanj iz Pšate. Tudi na Notranjskem v Pivki in Podnanci se nahaja še mnogo rakov; dotične vode tekó po ilovnati strugi, katera ima v sebi salicilove kisline. Oboje dokaz, da salicilova kislina pogubonosno vpliva na račje kužilo, ne da bi ob enem tudi košarje uničila.

Uporaba rastline *Spiraea Ulmaria* bi nam tedaj dala pripomoček, naše reke razkužiti ter zopet rake v njih zarediti; to bi se doseglo na ta način, da bi se te rastline v šopke povezale ter položile v vodo, ali pa še bolje, da bi se obrežje okuženih rek in potokov z imenovano rastlino obsejalo.

Če tudi dotične preiskave niso še dovršene in bo še mnogo truda in napora trebalo, predno bo vprašanje rešeno, vendar smemo že vsled sedaj doseženih uspehov gospodu profesorju Hubadu čestitati, ki se je v tej stroki v resnici skazal veččega strokovnjaka.

pravice v strankarske namene ter z despotičsko silo vsak na svoj način tirata narode v nesrečo. Toda Schmerling je bil liberalcec od pete do glave in ker je imel zaupanje v odločilnih krogih, proslavil se je s svojo ustavo, s katero je nemšk. liberalizmu odprl vrata na iztežaj ter mu pridobil nadmoč. Računal je tako: Mestne skupine bodo večinoma volile liberalno, kmetiške pa konservativno, torej bode odločilo veleposstvo. Ker pa se to navadno ziblje in giblje po vladni sapi in ker so veliki industrijci z malimi izjemami liberalci, torej bode ta skupina odločevala za neomejeno oblast liberalizma v Avstriji. Po tem načrtu se je vlila in skovala vsa ustava.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. avgusta.

Winterholler. Pokojni brnski župan je bil jako delaven mož. V političnem življenju ga je povsod vodila le skrb za prvenstvo nemštva. On je prvi se izrekel, da je Brno nemško mesto. Branil je na vse načine ta nemški značaj brnskega mesta. Posebno mu je bilo težko, ko je videl, da se Čehi začnajo zavedati tudi v Brnu in se celo množé ter postajajo nevarni nemškemu značaju mesta. Splošna je sodba, da so Nemci z njim jako veliko izgubili. Težko mu bodo našli sposobnega naslednika. Da ne manjka brnskimi Nemcem ravno tako odločnih mož v narodnem oziru, vemo, ali nimajo takih sposobnostij v upravnih zadevah.

Mladočehi. Neki mladočeški poslanec je v „Hlasu Naroda“ priobčil neko izjavo, v kateri se pritožuje, kako na poslance pritiskajo iz Prage ravnatelj češke politike. Poslanci imajo pač odgovornost za to politiko, potrebne svobode pa ne. Ta poslanec najbrž smatra za ravnatelje češke politike gospode, ki sedé pri „Narodnih Listih“. Mladočehi so mislili, da bodo jeziček na politični tehtnici, ali so se popolnoma zmotili. Pri sedanjem položaju Čehi nimajo nobenega upanja, da bi kaj dosegli, in sedanjí položaj bode še dolgo trajal. Mladočeški poslanec priporoča, da bi Čehi se zopet zbrali okrog skušenega vodje dr. Riegra, kajti le tako morejo zopet priti do večje veljave in kaj doseči. Nasvet tega poslanca je dober, ali mi ne verujemo, da bi se mnogo poslancev upalo upreti komandi dr. Gregra.

Poljak in Čehi. „Przegľad“ piše, da Staročehi nimajo nobene zmožnosti, da bi se upirali Mladočehom. Vsled pritiska Mladočehov celó ne pojdejo na razstavo v Lvov. Češki pisatelji Vrehlicky, Jelinek in Šubert so bili pri shodu pisateljev v Lvovu prijazno vsprejeti. Ti možje so tudi pokazali dobro voljo, da bi Čehi pripravili, da se skažejo hvaležne s pohodom gališke razstave Poljakom, kateri so mnogobrojno obiskali praško razstavo. Ne morejo pa premagati vpliva Mladočehov, ob katerega se je razbil ves vpliv staročeskíh vodij dr. Riegra, Matuša in Zeithammerja. Mladočehi vedno kažejo nasprotje do Poljakov. Dokler mladočeški vpliv ne pomenja, je vsako delovanje mej Čehi in Poljaki nemogoče. Poljski list naposled iz tega izvaja potrebo koalicije.

Heilsbergov naslednik v državnem zboru bode prof. Lorber, ki je sedaj v Pragi. Seveda je vse od tega odvisno, če liberalci zmagajo. Postavili so ga za kandidata, ker je v Ljubnem jako priljubljen kot mnogoletni tamošnji profesor. Lorber je ponujeno kandidaturo vsprejel.

Župan tridentskega mesta se je opravičil zaradi telegrama, ki se je poslal generalu Baratteriju, da se s tem ni nameravala nobena demonstracija. Hoteli so le počastiti moža, ki je v deželi rojen in je deželi v čast. Najbrž se bode vlada zadovoljila s tem pojasnilom, vsaj Italijanom tako radi prizanašajo. Ko bi kak slovanski mestni zastop kaj takega storil, bi pa utegnil biti razpuščen.

Stambolov. Proti dopisniku „Berliner Tagblatt-a“ se je izjavil Stambolov, da je on ostavko popolnoma izsilil. To je bilo petnajstkrat, ko je knezu dal ostavku. Poprej sta se vselej s knezom pobotala, ali sedaj ni bilo več mogoče. Nekateri bi radi videli, da bi on šel v inozemstvo, ali ne pojde. On je še mlad in čuti še dovolj moči, služiti domovini. Njega bodo še potrebovali. Kadar mine sedanja umetna agitacija proti njemu, pa on zopet pride. Kadar pride narod v stisko, pa bodo njega poklicali. Sedaj v Bolgariji rusoljubi godejo prve gosli. Toda to je nevarno za vladarsko rodbino. Rusoljubi ne bodo dolgo podpirali sedanje vlade. Cankov se je nekoč izrazil, da on podpira vsako vladu, katera prežene Koburžana. Sedanjí podpredsednik vladne stranke

liko težje pak je najti primerno sredstvo, katero bi sicer glivico samo končalo, ne bi pa ob enem uničilo tudi družih živih bitij v vodi, a najtežje je pa zaslediti pripomoček, ki bi imel praktično vrednost ter bi se dal tudi dejansko izvršiti. Tudi v tem je gospod profesor Hubad s hvalevredno vztrajnostjo dosegel že lepe uspehe, če tudi njegovi poskusi niso še dovršeni ter se še vedno nadalje bavi s tem vprašanjem.

Sledimo njegovim jako zanimivim poskusom ter si oglejmo, kaj je dosegel. Med mnogimi tvarinami so uničile glivice naslednja sredstva:

1. Jako razredčen sublimat v vodi raztopljen 1 : 1000 je uničil kužilo v 6 dneh.

2. Salicilova kislina 1 : 1000 uniči kužilo v 8 dneh.

3. Žveplena kislina 1 : 100 uniči v 10 dneh.

4. Alkohol 80 odstotni 1 : 200 umori kužilo v 14 dneh.

5. Karbolova kislina 1 : 200 umori kužilo v 12 dneh.

6. Apnica 1 : 4 uniči kužilo v 14 dneh.

Kužljivec se s temi pripomočki da sicer uničiti, toda pri jednacijah poskusih so večinoma poginole tudi druge živali. Slednjič je tudi skoraj nemogoče pripraviti omenjenih snovij v toliki množini, da bi se vse vode razkužile.

Nekatere rastline imajo v večji ali manjši meri zgoraj omenjene kemične spojine v sebi. Ako se dotične rastline pokladajo v vodo, tedaj je možno,

dr. Dalov je tedaj posredoval mej Karavelovom in Cankovom. Mogoče je, da bode zgodovina pripovedovala, da je njegov padec bil padec Koburžanov.

Srbija. V treh ali štirih tednih se začne obravnavati proti Čebineu, Rajku Tajšiću, Zimi Djakoviću in Aleksarju Zujeviću zaradi veleizdaje. Obdolženi so, da so snovali zaroto v prid princu Karadjordjeviću. Ta zarota je bila povod, da se je napravil zadnji državni prevrat in odstranila radikalna vlada ter odpravila prejšnja ustava. Mej zatoženci je jedini Rajko Tajšić politična oseba. Bil je predsednik radikalnega kluba. On je gotovo delal v sporazumljenju z radikalno stranko. Zaradi tega se vsa pozornost pač obrača le na to, če bode Tajšić obsojen, ker to bode še le pokazalo, je li bil državni prevrat potreben ali ne. Nekateri pa mislijo, da je vsa zarota le izmišljena ali pa najeta, da se je prevrat mogel napraviti in Milan povrniti v Belgrad.

Razgled po slovanskem svetu.

Deželna razstava v Levovu.

(VIII. izv. dop)

Za kmetijskim paviljonem so pa hlevi za okrajne razstave živine in konj. Dosedaj sta bili dve razstavi v teh hlevih: najpreje drobnica, potem goveja živina. Ko pride cesar, bo menda konjska razstava.

Teh razstav se živahno udeležujejo večji posestniki in pošiljajo svojo živino. Kmetič nima česa razstavljati, ker je revež; če je bogat ali če se nauči rokodelstva, potem se že nosi kot meščanje in se odtujaše svojemu stanu. Konje, krave, prešiče že tako redi, kakor plemič; kmetiči so pa poslali v razstavo raznovrstne domače izdelke. Njihove stvari skromne in priproste, toda dobro je, da so take; zakaj to je dokaz, da se njihov stan dobro drži in da ne bo propadel Svobodno razdeljevanje zemljišč je zabožalo kmeta, toda drži se vendar še.

Svinjska razstava je kazala dve glavni vrsti: jorkširsko, hinkolnširsko in domače plemo, križano s preje imenovanima. Precenjevalni odbor je priznal, da je najlepše in najpripravnejše križano plemo. Tudi kmetje so dobili nekaj svetinj.

Na razstavo ovac so poslali graščaki tuja plemena, kmetje pa svoje hribovske, domače. Obdarili so samo tuje tenkovolne v Megrety, mešano plemo Cotsword, moravske udomačene ovce in merinos. Domačega plemena ovce so bile slabe, malo dajajoč dohodkov: volne in mesa.

Razstava goveje živine obsega 8 velikanskih hlevov.

Do 900 živalij broji; krasno se predstavlja. Tu so različna, v Evropi priznana plemena: deželna, skrižana iz domačih in ptujih. Graščaki in kmetje so mej razstavljavci. Za 20 let sem se je v Galiciji povzdignila živinoreja. Spoznali so namreč, da samo žito malo donaša, ker Amerika in Indija prodajata ceneje žito in ker so pri nas delavci dragi. Treba je tedaj gojiti živino za mleko ali za mesarja. Graščaki so se tega že zdavnaj lotili; sedaj jih posnemljejo kmetje, kupujoč od njih plemensko živino. Gospodarsko društvo, kateremu predseduje knez Adam Sapieha, mnogo deluje v tem obziru in dovaja plemensko živino iz tujine. Jako tešilno je, da so dobili kmetiči nekaj prvih svetinj za svojo živino.

Tu vidiš razna plemena: črno holandsko, mlečne oldenburške krave, pisane, brunetno in plavo alpsko plemo, jasno-zolto švicarsko, rudeče deželno i. t. d.

Poskušala se je tudi mlečnost krav. Najlepše se je izkazalo holandsko plemo. Desetletna krava tega plemena dajala je na dan po 28 litrov mleka. Dobila je prvo darilo. Na leto dajo primeroma krave tega plemena 3600 litrov mleka. Za njimi so najmlajše simentalerce. Najboljša iz tega plemena je dala po 20 litrov na dan; zaslužila je srebrno svetinjo. Jako mnogo je bilo polkrvne simentalerske živine. Gledé mlečnosti se lahko merijo s polnokrvnimi. Kmetje so razstavili mnogo takih krav; jedna je dajala po 18 l. na dan. Tretje mesto mlečnosti imajo oldenburžanke. Po 16 litrov mleka so dajale na dan. Mnogo je govedi križane s to pasmo. Četrte so bile švicarice pol- in polnokrvne (po 12—15 litrov na dan). Na daljšem mestu so bile algavske, juntalske, shortkornske, kulenderske, gallowayske i. t. d. — Po dvorih je tedaj živinoreja pri nas na visoki stopinji in tudi kmetje se še zelo brigajo za njeno zboljšanje. Ks. Lukaszkiwicz.

Praga, 27. julija.

Zalosten je položaj češkega naroda v očeh drugih narodov. Tuji časopisi pišejo o prekucijskih težnjah,

o anarhističnem gibanju na Češkem ter imenujejo našo Zlato Prago anarhistično gnezdo. Povod takemu pisarjenju je dala „Omladina“, izjemno stanje in sedaj vtaknjenje nekaterih sumljivih oseb v ječo. Hipoma se je pozabilo na Caseria, Lego, Vaillanta, Ravachola in druge silovite anarhiste in prekucuhe, in na dnevnem redu je zgolj češki narod. Obžalovati je, da se je prišlo na Češkem tako daleč, ni prav, da se je podala nezrela mladina na politično polje, da simpatizuje dijaštvo s socialisti, dijaštvo, koje je nekdanj na deželi budilo nezavedno ljudstvo ter ga vnelo z igrami, predstavami k narodnemu delu. Tudi sedaj se še tako godi, ali večinoma narodu v škodo. Čas je tedaj, da se postavijo novemu nevarnemu gibanju meje, k temu morejo pripomoči vse stranke brez razločka. Tega mnenja so sicer tudi „Nar. L.“, toda radovedni smo, kako se bodo boja zoper socialno in anarhistično gibanje udeležili. — Obsojeni dr. Černohorsky je razpisal 200 gld. nagrade onemu, ki bi pripeljal na sled hudobneža, koji je napravil zadnji atentat v Plznu. Vzroke, zakaj je imenovan gospod tako storil, najde vsak. Je nekaka demonstracija proti javnim organom, kateri so njega kot preslavljalca reskripta takoj prijeli, a anarhistom na sled priti ne morejo. Ako ravno je razpisanje nagrade samo na sobi lepo, vendar v tem-le slučaju ni pravo, ker izhaja iz sebičnosti in nagajivosti.

Iz Brna, 28. julija.

Zanimivo je, kako zmaguje lidova stranka, in s kakšnim orožjem se vojskuje. Kar zadeva prvo, prišlo so „Lid. Nov.“ telegram o vseh stranih pri občinskih volitvah v Rajcu, ker se oznanjuje, da so zmagali lidovci v celi vrsti. Ta brzojavna novica je „marširala“ seveda v glavni organ „Nar. L.“, odkoder jo bodo zajemali krajevni listi, in ves Izrael se bode veselil. Kako je pa cela stvar v istini? „Hlas“ piše zanesljivi dopisnik: „Zagotavljam Vas, in to je povse znano, da tukaj pristašev mladočeškolidove stranke sploh ni, in da so vsi člani odbora in njih namestniki pristaši katoliško-narodne stranke. Drugo, kar je morda še bolj zanimivo, je najnovejši čin vrednika „Lid. N.“ g. Emila Čermaka. Le ta je ponujal slugi časopisa „Mor. Osl.“ 15 gld., da celo mastno službo, ako mu preskrbi rokopis praškega članka „Apaga, satanas“, kojega je „M. Orl.“ pred jednim tednom objavila. Toda sluga je ostal stanovit in g. Čermak jo je moral s dolgim nosom potegniti. Isti recept je poskusil ta gospod pred leti tudi pri slugi dnevnika „Hlas“. Tako postopanje naj presodi čitatelj sam. K temu še dostavljam, kar je priobčil „Tagesbote“. Bog vé, odkod je izvedel, da je dobil ta junaški mladočeški pijonir izjavo od tiskarja, ker ga noče več tiskati — na dolg. Tisto vest pa razglašajo „L. N.“ za neresnično, kajti njih volja je, da še izhajajo. Naj si bode resnično ali ne, vendar pripelje ta novica človeka na misel, da nimajo neki „L. N.“, kar zadene gmotno stanje, na rožicah postlano. — Nemška gimnazija v Hranicah je imela konec tega leta 56 Čehov, 60 Židov in 72 Nemcev s Stajerskega, Ogerskega, Bukovine, Kranjskega, Hrvaškega, Turškega in Rusije. V osmi šoli sta bila poleg 7 židov 2 Nemca. Zares: nemška gimnazija! — Udeležba pri katoliškem shodu bode velikanska, prvi dan bodeta prisotna prevz. g. knez nadškof olomuški in brnski škof.

Cerkveni letopis.

Nova maša.

Iz Planine, 31. julija.

Veličastna slovesnost se je obhajala v našem lepem trgu v nedeljo dne 22. julija. Ta dan je namreč daroval novo mašo č. g. Jos. Juvaneč, sin letos umrlega učitelja J. Juvanca.

Zjutraj, pri prvi maši, je več šolskih otrok sprejelo prvo sv. obhajilo; ob 10. uri pa je g. novomašnik prvič stopil pred božji altar, spremljan od sosednjih gg. duhovnikov, nekaj bogoslovcev in svojih bližnjih sorodnikov.

Alojzijeviski vodja prečast. g. dr. Lesar je v slavnostnem govoru lepo razvijal misel, da ljudstvo samo mora skrbeti za naraščaj dobrih duhovnikov. Le izmej dobrega ljudstva, od dobrih starišev more prirasti dober duhovnik, ki je zato čast in ponos ne le svojim roditeljem, ampak celi občini. Z ginljivimi besedami je na koncu priporočal novomašniku, naj se pri prvi sv. daritvi ne spominja le svojih domačih, ampak cele občine, v kateri je vzrastel, posebno pa one mnogoštevilne občine, ki na pokopa-

lišču spi večno spanje, in mej katerimi sta tudi oče in mati njegova.

Pri novi maši sta bila pričujoča tudi presvitli knez in kneginja Windisebgraetz, vernega ljudstva pa se je zbralo več tisoč iz sosednjih fará.

Kar je cerkveno slovesnost zelo povzdigovalo, je bilo lepo petje na koru, kakoršno se le malokje sliši na deželi. Pela se je maša Försterjeva: „In hon. s. Francisci“. In sploh se je gledalo pri petju na strogo izpolnitev cerkvenih določb.

Pri slavnostnem obedu so se vršile običajne napitnice. Prišlo je več pismenih in telegrafskih pozdravov g. novomašniku; omenim pa posebe pozdrav pesnika Josipa Stritarja na Dunaju, ki je ujec novomašnikov. Glasi se tako-le:

„Jožefu Juvancu, novomašniku,
dne 22. julija 1894.

Najlepši stan duhovski stan,
Najtežji tudi je na sveti;
Ko hočeš v Božjo voljo vdán
Za bližnjega samó živeti!

Pri tebi grešna duša bo
Pomoči zbegana iskala;
Odvezo s tvojo bo rokó
Skesani milost Božja dala.

Ko bo se človek sodbe bal,
Trepétal v težki zadnji uri,
Ti boš tolažbe mu dajal,
Odpiral boš mu v večnost duri.

Da oče in mati nista dné
Velike sreče doživéla!
Pa zdaj izpolnjene želje
Tam gori vidita veséla.

Na Dunaju, dne 20. julija 1894.

Jož. Stritar, gim. prof.“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. avgusta.

(Slovesno sveto mašo) darovali bodo jutri v Mariboru mil. g. knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik za pokojnega nadvojvodo Viljema.

(Umrli) je dne 30. julija č. g. Janez Novak, župnik v Vidmu, v 64. letu. Rajni je bil rojen 29. aprila 1831 v Žalcu ter od leta 1888 župnik v Vidmu, kjer je lani pričel z zidanjem nove cerkve. R. I. P.

(Duhovniške zadeve v lavantinski škofiji.) Knezoškofijski duhovni svetniki so imenovani preč. gg. Jurij Rantaša, župnik-zlatomašnik v Št. Jurju v Slov. Goricah, Jožef Kralj, župnik-dekan v Zavrčah, in Jakob Lempl, župnik-dekan v Skaljah. — Župnijo Olimlje je dobil č. g. Jožef Muha, župnik pri Št. Lambertu v Skomarjih. — G. Anton Postružnik, kapelan pri Sv. Frančišku pri Gornjemgradu, je imenovan provizor za Sv. Lenart pri Laškem. — Prestavljen je g. Karol Wenig kot kapelan v Laporje. — Novomašnik g. Fr. Kovačič pride za kapelana v Spodnjo Poljskavo.

(Na dolenjskih železnicah) je bilo meseca junija prometa za 49.701 gld. Novomeška občina bode prosila vodstvo državnih železnic za direktno zvezo z Ljubljano. Kakor znano, morajo se vsi potniki v Novo Mesto na Grosupljem presedati. Tudi tur- in retur karte bi bile umestne.

(Novomeška hranilnica) je prejela do 31. julija t. l. vlog 28.322 gld. 57 kr., izplačala je 31.160 gld. posojil in 191 gld. vlog.

(V krški okr. šol. svet) sta kot zastopnika učiteljstva izvoljena gg. Levec iz Rateč in Lapajne s Krškega.

(Ogenj.) Iz Starega Trga pri Ložu 1. avgusta: Sinoči ob 10. uri začelo je goreti v Pudobu, bližnji vasi pri Starem Trgu. Pogorele so 4 hiše in gospodarska poslopja. Poginilo je nekaj prašičev, in zgorelo več vóz, vse seno ter veliko orodja. Ali kaj vse to! Ponesrečilo se je več ljudij; hlapček se je hudo opekel, tesač, kateri je hotel nekaj živali rešiti, je bil v nevarnosti zgubiti življenje, nezvestnega so potegnili iz ognja, tretji je skoraj znorel, četrti je pa svojo požrtvovalnost plačal s svojim življenjem, in ta je kljesarski pomočnik Martin Janša iz Lesnega Brda pri Horijuli. Škoda velikanska. Bog se pogorelcev usmili — in dobri ljudje.

(Za vinorejce.) Prošnje za brezobrestna posojila za nasaditev novih vinogradov iz deželnih in državnih podpor naj se vlagajo pri c. kr. okr. glavarstvih do 15. septembra. Za take prošnje se dobivajo posebne tiskovine pri glavarstvih.

(Iz Bohinja.) Odkar ljudje pomnijo, dajali so pri nas posestniki konje na noč na občinski pašnik past. Zjutraj ali dopoldan so se vračali konji sami

domov, večina konj gre skozi sredo vasi vračajoč se domov. Nikoli se pri tem še ni prigodila nesreča, razun jednega slučaja pred kakimi 60 leti, ki pa prav za prav še nesrečen ni bil. V tem slučaju je podil nekdo nekaj konj vračajočih se s paše skozi vas. Na poti je bil otrok. In ker se ga neki konj že ogniti ni mogel, poskočil je raji čezenj, žalega mu pa ni nič storil. Skušnja torej uči, da ta navada ni nevarna, skušnja uči, da se ni bati nesreče tedaj, ko se vračajo konji sami domov, skušnja nikakor ne zahteva, da bi se vsled otrok ta navada prepovedala, kakor se je prepovedala zadnjega pol leta na Bohinjski Bistrici. Vprašamo torej, ali se more vjemati ta prepoved s pravim razlaganjem postav, ali ne. Dalje: Koliko škoduje taka prepoved živinoreji! Drugega ni mogoče, kakor ali naj gre vsako jutro gospodar konje na pašnik lovit in naj jih za uzdo domu pripelje, ali pa naj jih ima vedno doma. Če jih hodi lovit, zgubi vsak dan par ur časa, če jih ima pa doma, snedo mu na leto mnogo več sena, na pašniku bi pa trava zastoj rastle. Razun tega bi moral pa še za mlada žrebata del vrta porabiti, da bi se na njem gibala. Toliko denarja pa tudi nobeden nima, da bi mogel celo pomlad in poletje proti zapovedi ravnati in sproti kazni plačevati. (Nekaterim posestnikom se je do sedaj že precej kazni nabralo.) Jasno je torej, da je ta prepoved velika ovira živinoreji.

(Javen shod) priredi katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v nedeljo dne 5. t. m. v St. Stefanu ob Zili. Razgovarjalo se bode o bližajočih se dopolnilnih volitvah.

(S Koroškega) dne 1. avgusta: Dodatno k Vášemu poročilu o „Fehlinsradierung-i“ brzojavnega urada v Podravljah (št. 172) naj omenim, da je tamošnja poštna upraviteljica posebna „prijateljica“ slovenskih naslovov in da kar po poštnem slugi daje svojim ne baš nežnim čutilom proti slovenščini odduška. Menda so „medeni“ časi, v kojih živi, vzrok, da je pozabila, da živi sredi Slovencev!

(Vipavska vinarska zadruga) Z Vipavskega: Dne 3. junija t. l. osnovala se je „Registrovana vipavska vinarska zadruga“ s sedežem v Vipavi, katera je temeljem odloka c. kr. državnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani z dne 23. junija t. l., št. 5966., vpisana v zadrugni register. Namen zadruge je, pospeševati napredek in razvoj vinarstva s kupovanjem in prodajanjem grozdja in vina, z naravno vzornih vinogradov, pivnic, skladišč tudi izven vipavskega okraja in podpiranjem članov v teh strokah gospodarstva. Ako se uvažujejo dosedanje skušnje, je bil vinorejec v zadregi s prodajo svojega vina, večkrat odvisen in pritiskan od mešetarjev, kateri so seveda najprej svojo korist iskali in so bili po mešetarih tudi kupec večkrat opeharjeni, pripoznati se mora, da ime zadruga veliko in hvaležno nalogo, odpomoči tem nedostatkom ter koristiti vinskemu producentu in kupeu, ozir ma konsumentu. Ob letošnji vinski trgatvi otvorila bode „Vipavska vinarska zadruga“ svoje skladišče in pivnico v Ljubljani, kjer se bodo vipavska vina pokušala in prodajala. Opozarjajo se torej že sedaj ljubljanski vinski konzumenti kakor tudi vinski kupec in krčmarji z Gorenjske in Dolenjske, da si v bodoče vina naročajo pri „Vipavski vinarski zadrugi“, katera si bo prizadevala, vsakemu naročniku vsestransko ustreči. — Pripomniti je dalje sklep upraviteljstva, da je za vplačanje deležev odločen rok do 1. septembra t. l. za dosedanje člane in se tem potom vabi p. n. občinstvo k pristopu. Delež znaša 10 gld., vstopnina 2 gld. Vsak zamore pa vzeti po več deležev.

(Zdravje v Ljubljani). Od 22. do 28. julija je bilo v Ljubljani 20 rojenih in 18 jih je pa umrlo. 3 so umrli za jetiko, 2 za vnetjem soplinskih organov, 4 za želodčnim katarom in 4 za različnimi boleznimi. Med umrlimi so trije tučci in 8 iz zavodov. Zbolela je 1 oseba za otročico in 1 za legarjem.

(Premovanje konj v Bohinjski Bistrici) bode v soboto dne 1. septembra.

(Premovanje govedi) misli prirediti c. kr. kmetijska družba kranjska to jesen v Moravčah, Zuženberku in na Razdrtem.

(Nezgoda) Poroča se nam iz Stopič: Krava prebodla je na sv. Ane dan 66 let staro Marijo Bačar, po domače „Rakarco“ iz Dol. Težkevođe št. 8, župnije stopiške tako nevarno, da je drugi dan vsled velikih bolečin umrla.

(V deželni trtnici) pri prisilni delavnici v Ljubljani je cepljenih 102.000 raznovrstnih trt s prav dobrim vspehom. Vsakdo si sme ogledati to trtnico

ter se prepričati, kakšen vspen ima ameriško cepljenje.

(Razstava prešičev) bode letošnjo jesen v Novem Mestu, ta razstava bode prva te vrste na Kranjskem. Opozarjamo torej že sedaj gospodarje na to razstavo, da se pripravijo.

(Šolska poročila). C. kr. obrtni strokovni šoli za obdelovanje lesa in umetno vezenje in šivanje čipek v Ljubljani sta dne 31. julija imeli sklep šolskega leta. V minoletem šolskem letu je bilo vplačanih 2750 gld. za ustanove, in sicer je izplačal deželni odbor 990, trgovska in obrtniška zbornica 710, ljubljansko mesto 250 in kranjska hranilnica 800 gld. Število stipendistov je bilo 61; ustanove so znašale od 20 do 70 gld. na leto. Naučno ministerstvo je dovolilo 150 gld.; podporno društvo je imelo dohodkov 378 gld. 87 kr., izdalo pa je 228 gld. 53 kr. V vseh štirih letnikih je bilo 51 rednih učencev in 8 hospitantov; javno risarsko šolo je obiskovalo 50 učencev. Na oddelku za umetno vezenje je bilo 57 vpisanih obiskovalk. Prihoduje šolsko leto se prične dne 18. septembra s slovesno službo božjo. — Na ljudski šoli v Novem Mestu je bilo 195 učencev, za višji razred sposobnih 143. — Na ljudski šoli v Kranju je bilo 145 učencev, za višji razred sposobnih 79.

(Slovanski jeziki na vseučilišču v Friburgu) Na katoliškem vseučilišču v Friburgu, Švica se nahajajo poleg ravno priobčenega seznama predavanj za zimski semester 1894—93 tudi (na filozofski fakulteti): Adam Mickiewicz und sein Zeitalter, 5 ur na teden; Grammaire paléoslave po 2 uri, in Explication de textes slaves liturg po 1 uro na teden. Učil bo vse to prof. Kallenbach.

(Zastrupljenje rib v Ljubljani.) Minolo nedeljo je neki delavec baje iz — nevednosti v papirnici pod Ljubljano izpustil belež v vodo, vsled česar je poginilo na stotine večjih in manjših rib.

(Utonila) je 28. julija 48 letna žena M. Pogacnik v potoku pri Predasljih, dne 30. m. m. pa je utonil v luži 10 mesecev star otrok Ogrinov iz Vel. Ligojne.

Telegrami.

Češki katoliški shod.

Brno, 1. avgusta. V začetku včerajšnjega slovesnega zbora katoliškega shoda je škof budejeviški dr. Riha pozdravil shod in potem so se prečitali došli telegrami. Med drugim je prišel telegram od papeža, s katerim podeljuje apostoljski blagoslov. Profesor dr. Neuschl je govoril o boju za pravico. Priporočal je občno volilno pravico po interesnih skupinah. Avguštnec Šbilinger govoril je o časopisju kot svetovni sili in je naglašal prednosti v katoliškem duhu pisanih časopisov. Župnik Kosmak je govoril o kmetiskem in obrtnem stanu nekdanj in sedaj, naglašal važnost teh dveh stanov in ju svaril pred potratu in gospodarski nevrejenim življenjem. Zbor se je končal s petjem papeževe himne in cesarske pesmi. Včeraj so razne sekcije imele posvetovanja. V šolski sekciji se je posvetovalo o ljudski šoli, otroških vrteih, visokih in strokovnih šolah. V sekciji za socialno vprašanje se je razgovarjalo o delavskem vprašanju, rokodelskih stvarih in agrarnem vprašanju. Sekcija za društveno življenje se je bavila s katoliškimi političnimi društvi. V sekciji za znanost, slovstvo in umetnost se je posebno naglašalo, da se morajo snovati in podpirati katoliški listi.

Brno, 1. avgusta. V današnjem slovesnem končnem zboru so govorili Peter Stojan, grof Ferdinand Chotek, kapelan Horsky in profesor Wismar. Olomuški nadškof dr. Kohn je podelil apostoljski blagoslov. S slavljalci na papeža in cesarja in s petjem papeževe himne in cesarske pesmi se je shod zaključil.

Brno, 2. avgusta. Včeraj zaključeni katoliški shod je imel kacic 1000 udeležencev. Vsprejel je jednoglasno resoluciji, v katerih se zahteva, da se šolski zakon tako premeni, da ne bode nobene dvojbe o samostojnosti cerkve v šolah v verskih rečeh. Otroci naj se vzgojujejo v materinščini. Katoliški shod zahteva versko vseučilišče za Moravsko, primerno število čeških srednjih šol na verski podlagi. Poleg tega shod zahteva, da se uvede osemurni delavnik za rudnike in ke-

mične tovarne in deseturni za druge vrste zlato veljavo je označil za škodljivo, in se izrekel, da je železi srebrne veljave in izdaje bankovcev. Shod zahteva občno volilno pravico delavcev v delavskih zbornicah. Snovati in podpirati se morajo krščanski časniki.

Smrt nadvojvode Viljema.

Baden, 1. avgusta. Vse mesto je v črnih zastavah. Popoldne se je pripeljal minister notranjih stvari in zapisal svoje ime v kondolenčno polo kot vitez nemškega reda. Ob 8. uri so se začela privažati gospoda, ki bodo pri blagoslovljenju mrliča. Ob 9 uri zvečer bilo je blagoslovljenje v nadvojvodski domači kapeli. Truplo je blagoslovil pripor nemškega reda v asistenciji pokojnikovega spovednika Kurza in župnika pri sv. Heleni Helferta. Prisotnih je bilo več nadvojvod in nadvojvodinj, dvornih dostojanstvenikov in druge gospode. Po dovršenem blagoslovljenju so se gospoda peljali na kolodvor. Ob polu deseti uri so naložili mrliča na voz, v katerem je bilo vpreženih 6 vrancev, ki so ga odpeljali na kolodvor. Mrtvaški voz je spremljalo še nekaj družih voz. Po cestah, po katerih je šel sprevoz, gorele so svetilnice. Na kolodvor je prišel sprevoz ob 10 uri. Po ulicah je bilo mnogo ljudij. Vojaki, telovadci, veteranci in gasilci so naredili špalir do kolodvora. Na kolodvoru se je bilo zbralo več častnikov, uradnikov, občinskih zastopnikov in odposlancev. Vlak je odšel z mrličem ob četrt na jednajst.

Dunaj, 1. avgusta. Truplo nadvojvode pripeljalo se je ob 11. uri na južni kolodvor. Tu sta čakala že dvorni višji obredar knez Hohenlohe in grof Bettikth. Nadvojvode, ki so prišli z mrtvaškim vlakom, so se odpeljali na dvor. Na kolodvoru je krsto blagoslovil dvorni župnik Mayr. Potem so jo naložili na voz in šest vrancev jo je odpeljalo v mesto. Voz so spremljali telesni gardisti z golimi meči. Spredej sta šla dva svetilca, potem oddelek konjice, dvorni voz z velikim kapitularem nemškega viteškega reda. Na obeh straneh delali so vojaki špalir. Pri dvornih vratih pričakoval je grof Hunyady krsto, katero so nesli v dvorno cerkev. Dvorni župnik je zopet blagoslovil krsto. Ključ od krste se je izročil vrhovnemu dvorniku. Po ulicah, koder je šel sprevoz, je bilo polno ljudij.

Trst, 1. avgusta. Tržaški župan in oba podpredsednika mestnega sveta so brzojavno izrekli cesarju presrečno sočutje tržaškega mesta povodom hude nesreče. Predsednik trgovske in obrtne zbornice je z enakim namenom bil pri namestniku Rinaldiniju, da je izrazil čuvstva globoke žalosti tržaško trgovske in obrtne zbornice.

Dunaj, 1. avgusta. K pogrebu nadvojvode Viljema so že prišli vrhovni dvorni maršal grof Szécsen, vrhovni dvorni obredar grof Hunyady, poveljavoci general v Sibiriju Galgoczy in pa deputacija častnikov topniških polkov v ozemlju 12. voja.

Dunaj, 2. avgusta. Prebivalstvo v velikih množicah prihaja v dvorno župno cerkev, kjer leži truplo nadvojvode Viljema na mrtvaškem odru. Krsta stoji na preprogi iz zlatega blaga. Gardisti imajo častno stražo. Pri treh oltarjih se bodo do 12. ure neprenehoma brale maše. Došel je že princ Friderik Hohenzollern, da bode zastopal nemškega cesarja pri pogrebu. Izstopil je na dvoru.

Vojska na Koreji.

Peterburg, 1. avgusta. „Journal de St. Petersbourg“ pravi, da si je ruska vlada dosedaj močno prizadevala, da se odvrne boj zaradi Koreje med Japanom in Kitajem. V tem smislu so delale tudi druge vlasti. Ta list se nadeja, da se vzlic začetemu boju vlastem morda posreči ohraniti politično avtonomijo Koreje, katera še najbolj ugaja interesom, ki tukaj pridejo v poštev.

London, 1. avgusta. Po nekem došlem poročilu se je rešil stotnik Haneken.

London, 1. avgusta. Došlo je neko poročilo, da se danes popoldne proglasi vojska mej Kitajem in Japonom.

Rim, 1. avgusta. Po poročilih iz Tokia, si zastopniki tujih vlastij še vedno prizadevajo, da bi ohranili mir mej Kitajem in Japonom. Japonska vlada je obljubila, da se bode ozirala na vse predloge, ki se vjemajo s častjo japonske države in dejanskimi razmerami.

London, 1. avgusta. Japonci so pa došlem poročilu formalno Kitaju napovedali vojsko. Angleška vlada bode takoj napovedala neutralnost in vse storila v varstvo angleških koristij.

Shangai, 1. avgusta. Japonci so baje napali kitajske postojanke pri Yachanu in so bili z velikimi zgubami nazaj zavrtnjeni. Kitajci niso dosti zgubili. Japonci zbirajo svoje čete v Šeulu, da pomnože svojo vojno pri Yachanu.

Dunaj, 2. avgusta. Cesar je potrdil zakon o preloženju ceste Radna-Mokronog-Velika Loka, kateri je sklenil kranjski deželni zbor.

Dunaj, 1. avgusta. Rumunski kralj je v sprejel potujoč preko Dunaja v kratki avdijenciji grofa Kalnokyja.

Pariz, 1. avgusta. Predsednik Kazimir Perier je odposlal kralju grškemu telegram, v katerem mu kliče: Dobro došel na francoska tla. Kralj se mu je zahvalil in izrekel svoje zadovoljstvo, da je na Francoskem.

Rim, 1. avgusta. Turkan bej je imenovan guvernerjem na Kreti, kakor se poroča iz Carigrada.

Rim, 1. avgusta. Kralj je baje podpisal dekret, da se z današnjim dnem odpravi obsedno stanje na Siciliji.

Listnica vredništva:

Gosp. J. M. v G.: Stvaren dopis o napovedani tvarini dobro došel.

Umrli so:

31. julija. Franc Zadnikar, kajzarjev sin, 15 let, Črna Vas 11, jetika.

Št. 535/m. s. sv.

1. avgusta. Katarina Rozman, delavka, 30 let, sv. Petra cesta 16, tuberkuloza.

Tuji.

31. julija.

Pri **Stonu**: Ditscheiner, vitez Schneid, Reiss, Gross z Dunaja. — Metteh, Alič, Levi, Lilleg iz Trsta. — Pavčič iz Vel. Lasič. — Zupan iz Rodika. — Apich iz Celovca. — Koglovich iz Opatije. — Schlunder iz Gabrovice. — Selliers, Zlatarovič iz Gradca. — Lemos iz Hamburga. — Gnezda iz Zagreba.

Pri **Maliču**: Duschner, Weiss, Singer, Wagner, Ficht z Dunaja. — Karolina in Alojzij Lazarovich, Göbel, Posarelli, Venežian, Devetak, Perme iz Trsta. — Pogačnik, Šerko iz Cirknice. — Hachenbach iz Sölingen-a. — Kramer iz Monakovega. — Korošec, Štrakl, Hudovernik iz Maribora. — Randich, Veltre z Reke. — Engelhardt, Bossi iz Pulja. — Kumar iz Avč. — Lesjak iz Želimelj. — Solienosy iz Požuna. — Vendler od Križa. — Prandi iz Gorice. — Wratineč iz Laškega Trga.

Pri **bavarskem dvoru**: Presker iz Beljaka. — Vojska iz Novega Mesta. — Foretič z Reke.

Pri **avstrijskem caru**: Kokalj iz Vidma. — Humek iz Rateč. — Benedičič iz Krškega. — Peternel iz Vel. Lasič. — Blok iz Cirknega.

Pri **južnem kolodvoru**: dr. Zipperer iz Würzburg-a. — Stemberger iz Zabič. — Putsche iz Gere.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut	733.5	15.4	sl. svzh.	oblačno	0.00
8. u. pop.	732.8	24.0	sl. zapad	del. oblach.	
9. u. zveč.	734.1	18.8	"	jasno	
Srednja temperatura 19.4° za 0.4° nad normalom.					

Zahvala.

404 1

Hudo potrjim vsled zgube našega presrečno ljubljene, dobrega soproga, oziroma očeta, gospoda

Viljema Mayr-ja,

lekarnarja in hišnega posestnika

je mogoče nam le tem potom izreči najiskrenejšo zahvalo za vso ljubezni polno sočutje in za dokaze sožalja ob smrti, za lepe darovane vence in mnogobrojno spremstvo ob blizu in daleč pri pogrebu. Snete zadušne maše se bodo brale dne 3. t. m. ob 10. uri v frančiškanski cerkvi.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1894.

Žalujoči ostali.

Izvod iz voznega reda

avstr. drž. železnice

veljavnega od 1. junija 1894.

Tukaj omenjeni prihajalni in odhajalni časi naznanjeni so v **srednjeevropskem času**. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 7 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Rudolfovo.

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 41 min. dopoldne mešani vlak v Kočevje in v Rudolfovo.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Breguic, Curih, Genovo, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Rudolfovo.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Ausseea, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 8. uri 6 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Rudolfova.

Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Breguice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.

Ob 12. uri 46 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega mesta.

Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 8. uri 34 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Rudolfova.

Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak z Dunaja preko Amstettena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.

" 2. " 05 " popoldne " "

" 6. " 50 " zvečer " "

" 10. " 10 " zvečer " " (ta vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.

" 11. " 15 " dopoldne " "

" 6. " 20 " zvečer " "

" 9. " 55 " zvečer " " (ta vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Razpis ponudbinske razprave.

Podpisani c. kr. mestni šolski svet razpisuje vnovič **pismeno ponudbinsko razpravo** za oddajo in dobavo **zidarskih, kamnoseških in krovskih del** ter za dobavo **kamenin** pri gradnji nove **dvorazredne ljudske šole na ljubljanskem barju**

na 20. dan meseca avgusta letos

ob 11. uri dopoldne.

Dotični načrti, proračuni mer. pogoji in drugi pripadajoči pripomočki so razgrnjeni v pisarni mestnega stavbinskega urada za navadnih uradnih ur vsacemu na vpogled.

V ponudbah nastavi ponudnik s številkami in besedami jednotne cene in na njih podstavi proračunjene skupne zneske ter oddaj te ponudbo zapečatene in opremljene s 5% vadijem v gotovini ali vrednostnih papirjih do določnega roka pri podpisnem c. kr. mestnem šolskem svetu.

Na ponudbe, ki bi došle prekasno, in na take, ki bi se ne skladale popolnoma z navedenimi pogoji, se ne bode oziralo.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

1. dan avgusta 1894.

Dunajska borza.

Dne 2. avgusta.	
Skupni državni dolg v notah	98 gld. 40 kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 " 40 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 55 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 " 60 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 55 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	95 " 90 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1008 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	364 " 25 "
London vista	124 " 70 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61 " 05 "
20 mark	12 " 22 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 90 "
Italijanski bankovci	44 " 35 "
C. kr. cekini	5 " 89 "

Dne 1. avgusta.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	149 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 " 75 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 " 25 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 " 45 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	142 " 75 "
Dunavske vravnave srečke 5%	127 " 20 "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " 40 "
Posojilo goriškega mesta	— " — "
4% kranjsko deželno posojilo	67 " 40 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "
Prioritetne obveznice državne železnice	221 " 60 "
" južne železnice 3%	155 " 35 "
" južne železnice 5%	128 " 50 "
" dolenskih železnic 4%	98 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 10 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld.	18 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	68 " — "
Waldsteinove srečke, 40 gld.	70 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	48 " — "
Ljubljanske srečke	21 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	163 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	31.0 " — "
Akcije tržaškega Lloyd, 500 gld.	493 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	1.9 " — "
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	74 " 50 "
Montanska družba avstr. pian	82 " 25 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	165 " — "
Papirnih rubljev 100	133 " 62 1/2 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjša dobitk.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče vsa obrestovanja pri popolni garnosti.

naloženih glavnice